

NIEUWS VAN DE POSTEN

Perseïden 1989

GROTE AKTIE VANUIT HARDERWIJK

Koen Miskotte

Na een aantal jaren van kwakkelen (Op het gebied van de meteorenwaarneming!) lijkt post 'Delphinus' nu weer terug te keren naar grotere activiteiten. In gedachten doemen de jaren 1981 – 1983 op, toen een aantal succesvolle Perseïdenakties vanaf de watertoren nabij Harderwijk werden gehouden.

Zes jaar later gaat het dan eindelijk weer eens gebeuren. In de periode van 27 Juli t/m 14 Augustus zal post 'Delphinus' (vooral op fotografisch gebied) tot de tanden bewapend het strijdtoneel betreden. Elke heldere nacht zal er vanaf de watertoren gewerkt worden. Of het op visueel gebied gaat lukken is nog niet te zeggen, maar er wordt aan gewerkt om rond die tijd een aantal visuele waarnemers paraat te hebben.

De watertoren.

Voor de wat jongere Radiant-lezers leg ik hier even uit hoe er gewerkt wordt vanaf de watertoren. Deze ligt op ongeveer drie kilometer afstand vanaf Harderwijk, in een bosrijke omgeving. De toren is geheel van steen en gebouwd in 1892. De hoogte is ongeveer 20 meter. De meeste boomtoppen zitten onder de rand van de toren, zodat we een vrij uitzicht hebben naar alle windrichtingen. Helaas hebben we wel last van wat strooilicht van Harderwijk, maar vooral in oostelijke en zuidelijke richting is tot op de horizon vrijwel geen strooilicht te zien! De maximale grensmagnitude die we ooit eens op de toren hebben gehaald is 6,8 (Februari 1985).

Tot voor kort was de situatie op het dak als volgt : Op het (dun) betonnen dak lag een laag grint met daarop schragen. Dit was niet erg handig voor ons. Het aantal verzwikte voeten in het verleden is al niet meer te tellen. Ook voor de fotografie is het erg onhandig. Gelukkig komt er in plaats van al dat grint en de schragen een nieuwe tegelvloer te liggen, zodat we van deze ongemakken af zijn.

In het vervolg van dit artikeltje zal ik alle verrichtingen van onze groep tijdens de Perseïdenakties van de afgelopen jaren beschrijven, waarna ik verder in zal gaan op onze Perseïdenplannen voor 1989.

1978

De eerste kennismaking met de roemrochte Perseïdenzwerm. Bauke Rispen, Koen Miskotte en Robert Haas (Deze drie zouden later de 'harde' kern van 'Delphinus' vormen) nemen in de nacht van 9 op 10 Augustus veel meteoren waar (ca. 100) en daarbij in de ochtendschemering een fraaie -6 Perseïde. In de nacht van 11 op 12 Augustus wordt nog een poging ondernomen, maar helaas trok het na een veelbelovende middag dicht.

1979

Slechts één nacht wordt waargenomen, 4 op 5 Augustus en bijna de gehele nacht bijgelicht door de maan. Koen en Bauke zien ongeveer 35 meteoren. Tijdens deze actie was de eerste meteorfoto vanuit Harderwijk een feit. Een Perseïde van magnitude -0,5 werd vastgelegd met een Pentor camera, voorzien van een f/2.8-28mm groothoek.

1980

Groep 'Delphinus' is inmiddels opgericht. Er wordt in Augustus gewerkt gedurende drie nachten met als resultaat visueel 120 meteoren. Er wordt gewerkt vanaf de vuilnisbelt(...) midden in het bos. Voor het eerst werd er ook gebruik gemaakt van een camerabatterij, bestaande uit vier Lubitels. De eerste simultaanopname vanuit Harderwijk is een feit : Een Perseïde van -6 in Perseus. In totaal drie treffers. Visuele waarnemers waren toen Robert Haas, Arjen Grinwis, Reijer Klopman en schrijver dezes.

1981

De eerste grote actie vanaf de watertoren nabij Harderwijk. Er werden zes camera's ingezet met als resultaat acht treffers. Visueel zagen Koen, Robert, Arjen, Reyer en Johan Louwerse een kleine 400 meteoren. De mooiste was een Perseïde van -6 op 12/13 Augustus.

1982

Grote actie. Met ruim tien camera's gingen we de Perseïden te lijf met als resultaat 31 treffers. Hoogtepunt was wel de vuurbol van 12 Augustus 22h04m20s (-4) die schitterend werd vastgelegd en een Perseïde van -8 met een nalichtend spoor van 32 seconden. Alleen het eerste deel van het spoor werd gefotografeerd. Waarnemers : Arjen, Robert, Johan, Reyer en Koen.

1983

Met een nog grotere overmacht aan apparatuur dan in 1982 werden de Perseïden waargenomen. Dankzij vele heldere nachten waren de resultaten spectaculair : 36 Fotografische treffers en ruim 2700 meteoren visueel. Acht waarnemers present : Olaf Miskotte, Jan Henk Maneschijn, Klaas en Jan Homsma, Richard Buijs, Robert, Arjen, Koen en Bauke. De mooiste meteor was een Perseïde van -6 laag in het noorden.

1984

De watertoren wordt vervuild voor Puimichel, Zuid Frankrijk. Koen en Bauke trekken samen met Carl Johanink uit Denekamp naar de bekende vakantie-sterrenwacht van Dany Cardoen en Arlette Steenmans. Ruim 2500 meteoren worden visueel gezien in de periode van 22 juli t/m 5 augustus. Een achttal vuurbollen werd gezien waaronder vier Capricorniden (-4, -4, -5 en -8). Een fraaie -5 Perseïde werd gefotografeerd. In totaal werden er acht meteoren gefotografeerd met een all-sky automaat. Tussen 8 en 15 Augustus worden er nog twee nachten voor meteorenwaarneming

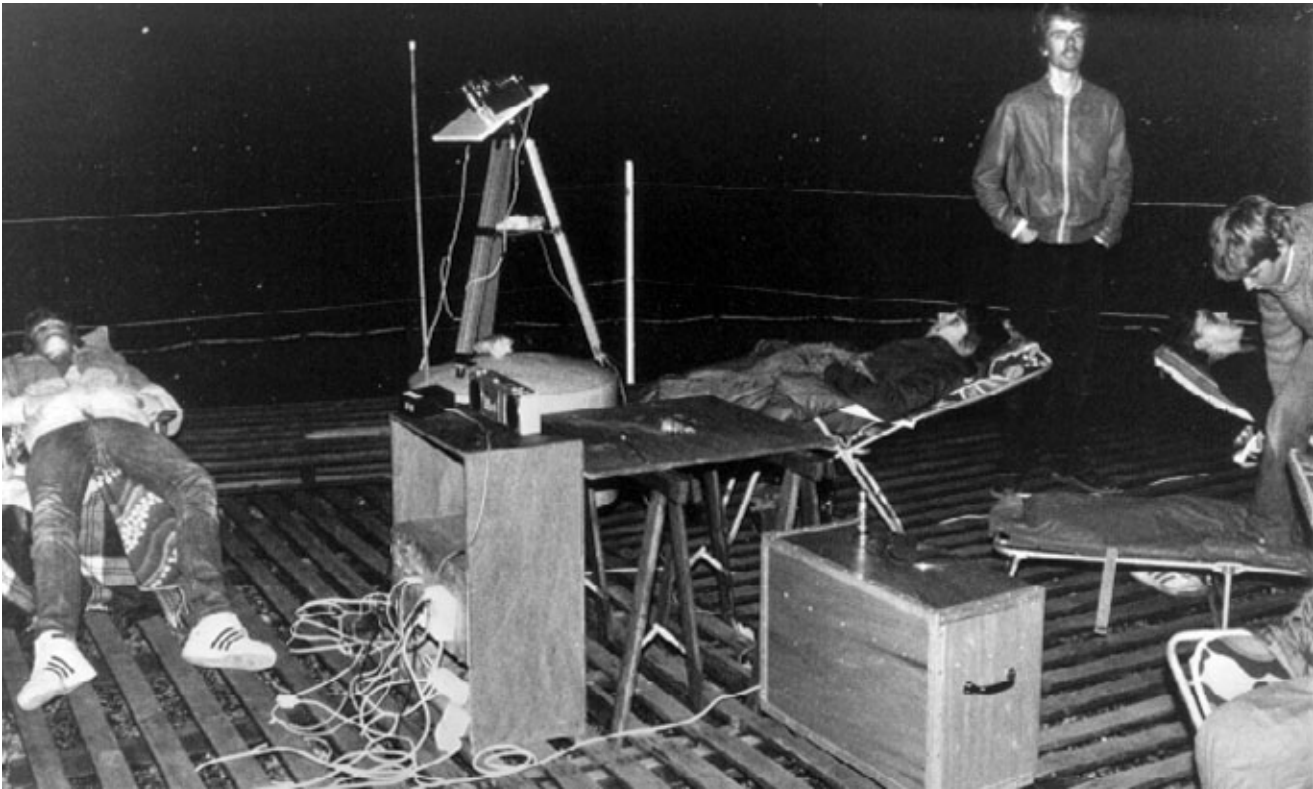

Figure 1: Zo verliepen de waarnemingsakties op de watertoren bij Harderwijk in 1981.

gebruikt vanaf de watertoren. Resultaat 100 stuks.

1985

Een tweede expeditie naar Puimichel wordt georganiseerd. Ditmaal met vier mensen: Robert, Arjen, Bauke en Koen. Waargenomen werd er tussen 6 en 22 augustus en dankzij een groot aantal heldere nachten was het resultaat er naar: Ruim 6400 meteoren werden gezien waaraan ruim 8000 schattingen werden gedaan. Hoogtepunt van de aktie was de verschijning van een zeer spektakulaire vuurbol met een flare van -10, die een nalichtend spoor achterliet, dat bijna een minuut duurde. Klaas Jan en Richard nemen vanuit Harderwijk waar en zien zo'n 800 meteoren met als hoogtepunt een Perseïde van -8.

1986

Koen en Bauke vertrekken weer naar Puimichel. Deze aktie was wel het succesvolst van alle drie tot dan toe gehouden waarnemingsakties vanuit Puimichel. Dit mede doordat het zeer helder werd in de nacht van de 12e augustus en de gehele nachten 12/13 en 13/14 helder bleven (grensmagnitudo tussen de 6,8 en 7,0). Resultaat : 700, 1700 en 1100 meteoren visueel door slechts twee waarnemers. Uurtellingen boven de 100; soms twaalf meteoren per minuut. In totaal zagen beide waarnemers 5500 meteoren en werden met drie T-70 camera's 80 meteoren gefotografeerd!

1987

Na een aantal succesvolle jaren een enorme terugval. 'Delphinus' wordt zelfs opgeheven! Bauke ziet eind juli, begin augustus nog een honderdtal meteoren.

1988

Na ruim anderhalf jaar kwakkelen wordt er weer een begin gemaakt met de heropbouw van post 'Delphinus'. In augustus

fotografeert Koen vanaf zijn dakterras tien meteoren, waarvan drie simultaan. Eén nacht kon er visueel gewerkt worden : 49 meteoren.

Plannen 1989.

Zoals het er nu naar uitziet, zal de Perseïdenaktie 1989 groots aangepakt worden. In de eerder genoemde periode zal er met twaalf camera's gewerkt worden. Een overzicht van de apparatuur : Eén Canon T-70 camera met Sigma fish-eye f/2.8-16 mm; één Canon T-70 met f/2.8-28 mm groothoek; een batterij Praktika's (6 stuks) met f/1.8-50 mm optiek, afgediafragmeerd naar f/2.8 en vier camera's met groothoekoptiek.

Als het weer meewerkt, moeten er fotografisch enorme resultaten mogelijk zijn. Hoe het visueel gaat lopen is nog niet helemaal bekend. Getracht wordt, om enkele 'ex'-waarnemers te motiveren en nieuwe mensen te zoeken. Aktiviteiten hiervoor zijn gestart. Meer hierover hoop ik te melden in Radiant 89/4. ◇

Perseïden 1989

AKTIVITEITEN VANUIT DENEKAMP

Carl Johannink

Ook dit jaar zal er vanaf het terrein van de VST weer worden waargenomen. Gezien de hele goede omstandigheden (De periode eind juli is veel interessanter dan de periode rond 15 augustus) zal er dit jaar veel aktiviteit zijn. Daarvoor worden momenteel al een aantal lijnen uitgestippeld. Hier volgt een summier overzicht:

Visueel werk : In de periode 24 juli tot en met 14 augustus

zijn Tom Wilmans, Peter van der Heijden, Peter Leusman, André Kluitenberg, Huub uit het Broek en schrijver dezes de vaste visuele waarnemers. Daarnaast is er nog een tiental andere mensen die zo af en toe eens aanwezig kunnen zijn.

Fotografisch werk : Fotografen zijn evenals vorig jaar Jérôme en Quirijn van Lier. Ze krijgen daarbij steun van Tom Wilmans en Peter Leusman, die de technische zaken kunnen regelen. De bedoeling is om eind juli te gaan fotograferen en in de periode 8–14 Augustus een en ander mede afhankelijk van wat collega posten gaan doen.

All Sky : Ondertussen worden er ook plannen uitgewerkt voor een definitieve plaatsing van een all-sky camera, maar dat zal in augustus nog wel niet rond zijn.

Video : Experimenten met video en beeldversterkers á la ‘Cyclops’ zullen door Romke Schievink worden opgestart. De opstelling is inmiddels gereed.

Verdere automatiseringsplannen : Er is software geschreven om het inlezen van cameratijden mogelijk te maken. Dit zou een verregaande vereenvoudiging betekenen ten opzichte van het systeem zoals dat in december werkte.

Telefonisch zijn we tijdens de waarnemingsperiode als volgt te bereiken :

André Kluitenberg : 05413–3381 (Overdag 4666)

Carl Johannink : 05413–4187 (Overdag 4666) ◇